

Seminar

Datum

18 maart 2010
van 12.30 - 19.30 uur

Dagvoorzitter

Jan Paul van Soest

Met informatiemarkt

Keuze uit 3 themasessies

Energie (DE)centraal 2010

Duurzame en decentrale energieopwekking:
van theorie naar bewezen praktijk

DWa

installatie- en energieadvies

Het verschil tussen kijken en zien.

Als vervolg op het succesvolle seminar Energie (DE)centraal 2008 organiseert DWA installatie- en energieadvies in samenwerking met onder meer Stichting Warmtenetwerk, Platform Geothermie, TNO en IF Technology op donderdag 18 maart 2010 opnieuw een seminar over decentrale energieopwekking. Hierbij staan praktijkervaringen van bewezen duurzaamheid en de toepassing en beschikbaarheid van innovaties centraal.

Energieopwekking heeft zich in hoog tempo ontwikkeld tot een milieu- en economisch vraagstuk. Drijvende krachten hierachter zijn onder meer de prijs van fossiele brandstof en, in niet mindere mate, de strenger wordende emissie-eisen.

Deskundige sprekers maken u tijdens het seminar wegwijs in de ontwikkelingen en praktijk van decentrale energieopwekking.

Energieopwekking: morgen en overmorgen

Tijdens drie plenaire lezingen maakt u kennis met een uitdagende kijk op de energievoorziening, diverse toekomstscenario's en manieren waarop visie kan worden omgezet in praktijk. Vervolgens kunt u kiezen uit drie themasessies over geothermie, restwarmte en lokale duurzame energievoorziening. Het geheel wordt omgeven door een interessante informatiemarkt. Ook is er voldoende ruimte om met elkaar in debat te gaan.

Mixed Sources

Productgroep uit goed beheerde bossen
en andere gecontroleerde bronnen.
www.fsc.org Cert.no. SC-COC-09652-CM
© 1996 Forest Stewardship Council

Van droom naar realiteit

Tijdens dit seminar krijgt u antwoord op vragen als:

- Welke toekomstscenario's zijn er voor de energievoorziening?
- Hoe kom ik van tot een praktisch uitvoerbare visie?
- Welke kansen biedt geothermie?
- Hoe kun je restwarmte nuttig inzetten?
- Hoe ziet stadsverwarming nieuwe stijl eruit?
- Wat zijn de voor- en nadelen van een lokale duurzame energievoorziening?

Met medewerking van

Stadsverwarming
Purmerend B.V.

Simmons & Simmons

Jacob Klimstra Consultancy

Energie Kenniscentrum

Programma

12.30 uur

Ontvangst met inlooplunch en informatiemarkt

13.00 uur

Opening door de dagvoorzitter Jan Paul van Soest

13.15 uur

Plenaire lezingen

Energie (DE)centraal = de toekomst

Jacob Klimstra, futurist & zelfstandig Energy Consultant
Zijn welvaart en welvarendheid te waarborgen?

13.45 uur

Energiescenario's: van toekomst naar visie

Kees Wisse, scenarioschrijver en componist

In de afgelopen jaren is er een groot aantal scenario's ontwikkeld voor de energievoorziening in 2020 of zelfs in 2050. Kees Wisse geeft een samenvattende bloemlezing waarna hij de mogelijke scenario's vertaalt in visie.

14.15 uur

(DE)centraal vormt collectief

Jan de Wit, TNO & lector Energietoepassingen Hanzehogeschool en
lector Duurzame energievoorziening Saxion

Welke energie-infrastructuur past bij een 'nul energie' gebouwde omgeving?
(> 2020 nieuwbouw en > 2050 bestaande bouw)

14.45 uur

Interactieve sessie

15.15 uur

Pauze met informatiemarkt

16.00 uur

Keuze uit 3 themasessies (zie het programma op de rechterpagina)

met een snackbreak om 17.00 uur

18.00 uur

Plenaire afronding

18.15 uur

Staan buffet en informatiemarkt

19.30 uur

Einde buffet en informatiemarkt

---

sessie 1

Keuze uit 3 themasessies met een snackbreak om 17.00 uur

Geothermie: werkelijkheid of droom?

Partners: platform Geothermie, IF Technology & DAP

Sessievoorzitter: Victor van Heekeren, platform Geothermie

Hoe pas je geothermie toe in Nederland?

Peter Heijboer, adviseur DWA

Toepassingsmogelijkheden van geothermie in Nederland

Praktijk: Delft Aardwarmteproject, de realisatie van drie doubletten

Douglas Gilding, Delft Aardwarmteproject

Geothermie is hot; steeds vaker willen meerdere partijen gebruikmaken van dezelfde warmte.

Geothermie, nu en in de toekomst

Guus Willemsen, Director Business Development IF Technology

Op dit moment is vanwege de hoge kosten het aantal toepassingen beperkt. Door welke ontwikkelingen in de markt en de techniek wordt geothermie de duurzame energieleverancier van de toekomst?

Debat: de duurzaamheid van geothermie

sessie 2

Restwarmte: goudmijn of waardeloos

Partners: Stichting Warmtenetwerk en Stadsverwarming Purmerend

Sessievoorzitter: Klaas de Jong, Stichting Warmtenetwerk

Restwarmte: Terra incognita?

Egbert Klop, directeur DWA

Nederland kent inmiddels mooie initiatieven op het gebied van benutting van reststromen, waaronder restwarmte. Met 'een beetje' creativiteit is er nog meer mogelijk!

De transitie naar stadsverwarming nieuwe stijl

Peter Odermatt, directeur Stadsverwarming Purmerend

Investeren in bestaande stadsverwarming loont; stadswarmte als meest effectieve instrument voor energiebesparing en verduurzaming in bestaande bouw.

Praktijk: Diervoederproductent levert behalve veevoer groene warmte

Ane Marten de Vries, adviseur DWA

Een praktijkvoorbeeld hoe 'business' ontstaat.

Debat: is stadsverwarming duurzamer dan warmtekuoedopslag en/of warmtepomp(en)?

sessie 3

Lokale duurzame energie, hoe organiseer je het?

Partners: Vestia en Simmons & Simmons

Sessievoorzitter: Paul van Dartel, Vestia

Duurzame energie, actieve gemeente noodzakelijk

Eloi Burdorf, directeur DWA

Duurzame energie en duurzaam bouwen worden niet snel genoeg opgepakt door marktpartijen.

Een actieve, participerende rol van gemeenten is nodig om dit proces te versnellen.

De woningcorporatie als warmteleverancier: maatschappelijke noodzaak!

Paul van Dartel, projectmanager Ceres Projecten/Stichting Vestia Groep

Vestia is koploper op het gebied van duurzame energie in corporatieland. Zij ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om haar bewoners te beschermen tegen oplopende woonlasten als gevolg van hoge energieprijzen. Hoe sluiten duurzame warmtelevering en passief bouwen aan op de activiteiten van Vestia? Hoe organiseert Vestia dit? Welke lessen zijn er geleerd?

De Warmtewet: leidt bescherming tot bedreiging?

Marc van Beuge, advocaat Simmons & Simmons

De Warmtewet in vogelvlucht: Op welke wijze beschermt de Warmtewet de klanten van een duurzaam energiebedrijf en vormt de wet een bedreiging voor bestaande warmteprojecten?

Debat: nieuwe ronde nieuwe kansen, energiebedrijf verkocht, Nu Duurzaam!

Meer informatie

Het seminar vindt plaats in het kantoor van DWA 'De Thermo-Staete' te Bodegraven en duurt van 13.00 tot 18.00 uur. Vanaf 12.30 uur bent u van harte welkom. Ter afsluiting is er een warm-koud buffet tot 19.30 uur. Deelname kost € 275,- per persoon.

Opdrachtgevers van DWA, leden van Stichting Warmtenetwerk en Stichting Platform Geothermie krijgen € 50,- korting. Voor meer informatie en aanmelden; zie www.dwa.nl

Dit seminar wordt georganiseerd in samenwerking met:

Ja, hierbij meld ik me aan voor het seminar 'Energie (DE)centraal 2010'

- Opdrachtgever DWA
- Lid platform Geothermie
- Lid Stichting Warmtenetwerk

Organisatie _____

De heer/mevrouw* _____

Postadres _____

Postcode en woonplaats _____

E-mail _____

Telefoonnummer _____

Factuuradres (indien afwijkend van bovenstaande gegevens)

Postadres _____

Postcode en woonplaats _____

U kunt dit formulier **faxen** naar 088 - 163 53 01.

Ook kunt u een **e-mail** met uw gegevens sturen naar Lenie Hogendoorn, hogendoorn@dwa.nl.

Inschrijven kan tot 11 maart 2010.

De factuur volgt per post. Wilt u ervoor zorgen dat het deelnamebedrag tijdig op ons rekeningnummer is bijgeschreven?

Annuleren is kosteloos tot uiterlijk drie werkdagen voor aanvang van het seminar. Daarna bent u honderd procent van de deelnamekosten verschuldigd.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jan Cromwijk, cromwijk@dwa.nl, 088 - 163 53 72.